

บทที่ 4
ผักตระกูลแตง

4.1 แดงกวา (Cucumber)

Cucumis sativas

แดงกวาเป็นพืชที่นำผลมาใช้เป็นอาหาร มนุษย์เริ่มบริโภคแดงกวามานานกว่า 3,000 ปี ชาวจีน เป็นผู้แพร่พันธุ์แดงกวาไปสู่ประเทศต่าง ๆ ผลของแดงกวานำมาประกอบอาหารได้ในลักษณะดิบ และสุก นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมทำอาหารดอง แดงกวาเป็นพืชที่ปลูกง่าย อายุสั้น การเจริญเติบโตเป็นพุ่มและมีเถาเลื้อย เดิมมีถิ่นกำเนิดอยู่แถบเอเชีย แดงกวาเป็นพืชพวกเดียวกับแตงโม พัก ตำลึง บวบ ดังนั้น ลำต้นจึงมีมือเกาะพยางลำต้น ลำต้นเป็นเหลี่ยม มีขนปกคลุม ในต้นเดียวกันจะมีดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย เมื่อผสมเกสรจะเกิดผลที่ดอกตัวเมีย ขณะผลยังเล็กจะมีหนามเต็มไปหมด และหนามจะหลุดไปเมื่อผลโตขึ้น ผลมีหลายขนาดขึ้นอยู่กับพันธุ์ที่ปลูก ในบางกรณีสามารถผลิตแดงกวาที่ไม่มีเมล็ดได้ ซึ่งนิยมกันในต่างประเทศ

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโต แดงกวาชอบขึ้นในดินร่วนปนทราย การระบายน้ำดี ชอบอากาศร้อน ถ้าปลูกในที่เย็นจัด อุณหภูมิประมาณ 10° ซ เมล็ดแดงจะไม่งอก แต่จะพักตัวอยู่ในดิน หากอุณหภูมิเริ่มอบอุ่นขึ้น เมล็ดนั้นจะกลับงอกขึ้นอีก หากอากาศเย็นจะให้ผลช้า อุณหภูมิที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโต ประมาณ 25-30° ซ หรือสูงกว่านี้แดงก็โตได้ปกติ ประเทศไทยนับว่าเหมาะสมที่จะปลูกแดงกวามาก ยกเว้นในเขตที่มีอากาศเย็นจัด นอกจากนี้ แดงกวายังต้องการบรรยากาศที่แห้งด้วย ต้องการแสงแดดจัดตลอดวัน ความเป็นกรดเป็นด่างของดินประมาณ 5.5-6.8

การเตรียมดิน แดงกวาเป็นพืชที่มีระบบรากลึกปานกลาง ควรขุดไถให้หน้าดินลึกประมาณ 20-25 ซม. และควรรีไต่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเก่าลงไปในการเตรียมดินด้วย และเนื่องจากมักนิยมปลูกแดงแบบหยอดเมล็ดลงในแปลง ดังนั้น ผิวหน้าดินของแปลงปลูกควรละเอียดพอประมาณ

การปลูก มักใช้วิธีดังนี้

ปลูกเป็นหลุม ใช้ระยะระหว่างแถวประมาณ 1.5 เมตร ระยะระหว่างต้น 1 เมตร หรือ 1.5x1.5 เมตร โดยใช้เมล็ดหยอดหลุมละ 3-5 เมล็ด โดยให้ลึกลงไปดิน 2.5 ซม.

แล้วกลบด้วยปุ๋ยคอก การยกร่องปลูก หากปลูกเป็นแปลงใหญ่ นิยมปลูกแถวเดี่ยว และได้ระยะระหว่างแถวห่าง 1.5 ม. ระหว่างต้น 50 ซม. ในกรณีนี้มักไม่ปักไม้ค้ำ หากพื้นที่ยกร่องเล็ก ๆ มักปลูกเป็นแถว ๆ คู่ มักปักค้ำให้เถาแดงเลื้อยขึ้นระยะปักใช้ 100×50 ซม. เมื่อหยอดเมล็ดเสร็จควรรีใช้ฟางคลุมและรดน้ำให้ดินชื้นอยู่เสมอ หลังจากแต่งทรงอกและมีใบจริง 2 ใบ ควรถอนทิ้งให้เหลือหลุมละ 1-2 ต้น เมื่อเถาแดงอายุ 14 วัน จะเริ่มเลื้อย จึงมักปักค้ำให้แดง โดยปักไม้ ปักหลุมละ 1 อัน และให้หลักเอนเข้าหากัน และมัดไว้ด้านบน ไม้ค้ำควรรยาว 2 เมตร

การปฏิบัติดูแลรักษา

การให้น้ำ ระบบการให้น้ำแบบ Furrow System มักให้ผลดี เพราะผิวดินจะชุ่มน้ำมากและเถาแดงไม่เปียกน้ำ หากให้น้ำระบบที่ทำให้เถาแดงเปียกน้ำ อาจเป็นบ่อเกิดของโรคเน่าได้ โรคเน่ามักเป็นที่ใบและลำต้น

การพรวนดิน ควรทำในระยะแรกเพื่อกำจัดวัชพืชในระยะต่อมาอาจทำลำบาก เพราะรากแดงจะอยู่ที่ผิวดินมาก หากพรวนดินจะกระทบกระเทือน ระบบรากทำให้ชะงักการเจริญเติบโต และประกออบกับเถาแดงมักเปราะง่าย ดังนั้น อาจทำให้การเจริญของแดงไม่ดี

การใส่ปุ๋ย ในการใส่ปุ๋ยคอกตอนเตรียมดินมักใช้ในอัตรา 2 ตัน/ไร่ และมักใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 เป็นปุ๋ยรองพื้นด้วย การเจริญในระยะแรก ควรใส่โซเดียมไนเตรด 1 ช้อนโต๊ะ/หลุม ต้นแดงจะแข็งแรงดี อาจใส่ 2 ครั้งภายใน 1 เดือนแรกของการเจริญเติบโต แต่เนื่องจากแดงเป็นผักที่รับประทานผล ดังนั้น ในระยะหลังควรใส่ปุ๋ยสูตร 14-14-21 ในอัตรา 50 กก./ไร่ และปุ๋ยสูตรนี้อาจใส่เป็นปุ๋ยรองพื้นก็ได้

การเก็บเกี่ยว มักเริ่มเก็บผลแดงได้ เมื่อหลังจากหยอดเมล็ด 40 วัน และจะเก็บไปเรื่อย ๆ อีกประมาณ 1 เดือน การเก็บต้องคำนึงถึงขนาดของผล และจุดประสงค์ของการใช้ในการคอง มักเก็บเมื่อผลมีอายุ 3-4 วันจากผสมเกสร ในการบริโภคสด มักเก็บเมื่ออายุ 6-7 วัน หลังจากผสมเกสรระยะผสมเกสรเป็นระยะที่ดอกแดงบาน หากทิ้งผลที่มีอายุมากไว้กับต้นแดง ต้นแดงจะโทรม ผลแดงอ่อนจะมีสีเขียวปนขาว ผลแดงแก่จะมีสีเหลือง หลังจากเก็บเกี่ยวมาอยู่ได้ 2-3 วัน คุณภาพจะเสื่อมลง แดงกว่าพันธุ์พื้นเมืองของเรา มีขนาดประมาณ 7-10 ซม. พันธุ์ต่างประเทศ ขนาดของผลประมาณ 20-25 ซม. และผลอ่อนสีเขียวเข้มมาก

พันธุ์แดง พันธุ์แดงกว่าสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ แดงกว่าทานผลสด และแดงกว่าดองสำหรับแดงกว่าทานผลผสมควรมีเนื้อบางใส (เมล็ด) ใหญ่ สีของเปลือกไม่เขียวเข้ม และแดงกว่าพวกนี้มี 2 ประเภท คือ ประเภทที่มีหนามดำ จะเก็บไว้ไม่ทนหลังจากเก็บเกี่ยวมาจากต้น มักเก็บรักษาไว้ได้ประมาณ 2-3 วัน ก็จะเสียคุณภาพ และอีกประเภทหนึ่งคือ หนามสีขาว จะมีคุณภาพในการเก็บรักษาได้ดีกว่า คือประมาณ 1 สัปดาห์ สำหรับแดงกว่าดองเป็นแดงกว่าที่ควรมีลักษณะเนื้อหา ใส (บริเวณที่มีเมล็ด) เล็ก เปลือกสีเขียวเข้ม เมื่อนำไปดองจะกรอบแข็ง

พันธุ์ที่ทานผลสดมีดังนี้

1. **พันธุ์พื้นเมือง** ผลมีขนาดไม่ใหญ่นัก ยาวประมาณ 7-10 ซม. ผลสีเขียวอ่อนปนขาว กรอบ ใสใหญ่ น้ามาก
2. **Giant Climbing, Takii** ผลขนาดใหญ่ยาวประมาณ 20-25 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางผล 6 ซม. เนื้อนุ่ม ผิวสีเขียว หนามสีขาว
3. **Belcanto Hybrid, Royal Sluis** เป็นพันธุ์เบา ผลสีเขียวเข้มหนามขาว ผลขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 5-6 ซม. ผลยาวประมาณ 24-26 ซม.
4. **Spring Swallow Hybrid** ผลยาวประมาณ 25-30 ซม. ผลมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 7 ซม. ผิวสีเขียวเข้ม ผลผลิตสูง

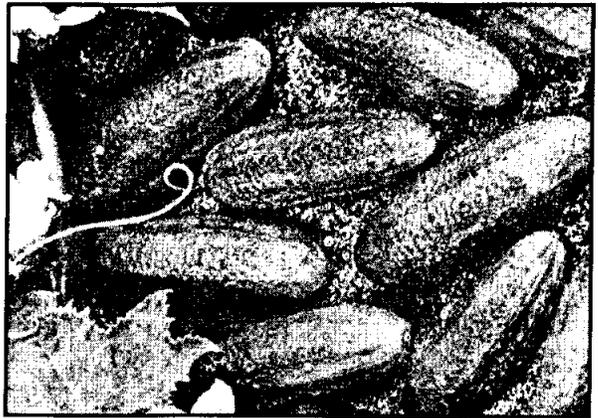
พันธุ์แดงกว่าดองมีดังนี้ (Prickle)

1. **Ofra Hybrid** พันธุ์เบาเป็นลูกผสม อัตราส่วนของความยาว : ความหนา 3 : 1 ผลเรียบ ผอมไม่มีรสขม
2. **Kobus Hybrid** พันธุ์ค่อนข้างเบา อัตราส่วนความยาว ความหนา 3 : 1 ผิวขรุขระเป็นหนาม
3. **Saladin Hybrid** ผลมีลักษณะพอม สั้น มีหนามสีขาว ผิวสีเขียวเข้ม
4. **Pickle 152 Hybrid** พันธุ์เบา ผลพอม ยาวถึง 30 ซม. สีเขียว เนื้อหนามหนามขาวเล็ก ๆ

การทองแดงทำได้ดังนี้

1. ทำให้เปรี้ยว โดยนำแดงมาแช่น้ำเกลือประมาณ 4-5 วัน แแดงจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวอมเหลือง มีรสเปรี้ยว ๆ เค็ม ๆ
2. หากต้องการให้แดงมีรสอื่นเช่น เปรี้ยวด้วยน้ำส้ม ก็ให้นำแดงในข้อ 1 มาล้างน้ำ ผึ่งให้แห้งแล้วแช่ในน้ำส้ม
3. หากต้องการให้แดงมีรสหวาน ก็ให้นำแดงในข้อ 1 มาล้างน้ำแล้วผึ่งให้แห้งแล้วนำมาใส่ในน้ำเชื่อม

การผลิตเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากแดงอาจมีการผสมข้าม ดังนั้น ในการผลิตเมล็ดพันธุ์จึงไม่ควรปลูกพันธุ์อื่นใกล้เคียง การเก็บต้องเก็บตอนผลแก่ ผลจะเหลืองเข้มจนเป็นน้ำตาล ผิวเริ่มมีรอยแตก นำผลมาผ่าและเมล็ดออก นำเมล็ดที่ติดเนื้อนั้นมาหมัก 2 วัน คน ๆ แล้วแยกเนื้อกับเมล็ดออกมาล้างน้ำผึ่งให้แห้ง ตอนหมักใช้ HCl เข้มข้นในอัตรา HCl 10 ชซ./เมล็ด 1 กก. หยดลงไปจนถึงหมัก แล้วคนตลอดเวลา จะเร่งระยะเวลาให้เมล็ดหลุดเร็วขึ้น เมล็ดที่ตากแห้งดีแล้วนั้น นำมาเก็บที่อุณหภูมิต่ำและความชื้นต่ำจะเก็บได้นาน

รูปที่ 36 แสดงพันธุ์แดงกวาดอง

รูปที่ 37 แสดงพันธุ์แตงกวาหวานสด

โรคและแมลง โรคเข้าทำลายแตงแล้วทำให้ผลผลิตของแตงต่ำลง มีดังนี้

1. **Bacterial Wilt** เป็นเชื้อแบคทีเรีย เข้าทำลายใบแตง ต้นแตงเหี่ยวตาย มีแมลงปักกิ่งเป็นพาหะ ต้องทำลายวัชพืชที่เป็นที่อยู่อาศัยของแมลงหรือใช้พันธุ์แตงที่มีความต้านทานโรคนี

2. **Anthrachnose** ทำลายต้น ผลเป็นเชื้อรา ต้องนำเมล็ดพันธุ์มาคลุกยากันราก่อนปลูก หรือใช้พันธุ์ต้านทาน

3. **Angular leaf Spot** เป็นเชื้อราทำให้ผล ใบ เน่า ลูกรามรวดเร็ว ป้องกันโดยจุ่มเมล็ดลงใน $HgCl_2$ อัตรา 1/1,000 นาน 5 นาที แล้วล้าง ตากให้แห้งก่อนไปปลูก หรือใช้พันธุ์ต้านทาน ต้นเป็นโรคฉีดพ่นด้วย Streptomycin

4. **Downy Mildew** เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อรา ทำลายที่ใบ ใบมีจุดเหลือง ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต ผลไม่มีคุณภาพ ใช้ยา Nabam, Zineb

5. *Mosaic of cucumber* เกิดจากเชื้อไวรัส โดยมีอาการเหี่ยวแห้งอย่างรวดเร็ว ผลเป็นปุ่มปม มีสีซีด ๆ เกิดเป็นแถบ ๆ มีเพลี้ยอ่อนเป็นพาหะ ต้องกำจัดวัชพืชบริเวณปลูก และอย่าให้เถาแดงเป็นแผล อาจใช้พันธุ์ต้านทาน

แมลง มีดังนี้

1. เค้าแดง กัดกินใบตั้งแต่เริ่มงอก พบระบาดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในท้องที่ที่มีวัชพืช

2. เพลี้ยไฟ ตู้น้ำเลี้ยงจากใบ ลำต้น มักระบาดตอนแห้งแล้ง ลมแรง

ปริมาณการผลิต เฉลี่ยแล้วผลผลิตของแดงประมาณ 1.3 ตัน/ไร่ พื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ภาคเหนือ ประมาณ 37,797 ไร่ ในจังหวัดลำปาง พิจิตร นครสวรรค์ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูก 27,293 ไร่ ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ขอนแก่น และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูก 17,576 ไร่ ได้แก่ ระยอง ปราจีนบุรี ชลบุรี

4.2 แดงโม (Watermelon)

Citrullus vulgaris

แดงโมเป็นผักที่เรานิยมผลที่แก่มารับประทานสดเหมือนผลไม้ เพราะมีสีแดงและมีรสหวาน ทั้งยังมีปริมาณน้ำมาก ทำให้ชวนรับประทานแก้กระหายน้ำ ส่วนผลอ่อนสามารถนำมาทำกับข้าวได้ เช่น ต้ม แกง ผัด เมล็ดแดงที่แก่สามารถนำมาอบและก็ใช้รับประทานเป็นของขบเคี้ยวได้ แดงโมเป็นพืชที่ไม่ค่อยมีคุณค่าทางอาหารมากนัก เมื่อเทียบกับผักอื่น ๆ แดงโมชอบขึ้นในเขตอากาศร้อน ลำต้นเลื้อยไปตามดิน จึงต้องการพื้นที่ในการปลูกมาก แดงโมมีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียแยกกัน แต่อยู่ในต้นเดียวกัน ปัจจุบันสามารถผลิตแดงโมที่ไม่มีเมล็ดโดยใช้สารเคมีฉีดพ่นสำหรับพันธุ์แดงที่นำเอาเมล็ดมาบริโภครดต้องทำให้ได้เมล็ดมาก ๆ

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโต แดงโมขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด แต่ต้องไม่มีน้ำขัง ชอบดินร่วนปนทราย ชอบอากาศแห้งและอุณหภูมิสูง ถ้าปริมาณน้ำฝนสูง และความชื้นสูง ความเสียหายจะมีแก่แดงโมมาก ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่ามากกว่า 15° ซ เมล็ดแดงจะไม่งอก

และถ้าอุณหภูมิต่ำถึง 4.5° ซ จะทำให้แตงโมหยุดการเจริญเติบโต อุณหภูมิที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตอยู่ระหว่าง $22-25^{\circ}$ ซ และถ้าปลูกในที่ที่ฝนชุก จะทำให้เป็นโรคทางใบง่าย ฤดูที่เหมาะสมสำหรับปลูกแตงโมมาก คือฤดูหนาวตอนปลาย คือ ประมาณกุมภาพันธ์ถึงมิถุนายน แปลงต้องรับแสงแดดเต็มที่ตลอดทั้งวัน

การเตรียมดิน โดยทั่วไปจะปลูกแตงโมแบบหยอดเมล็ด แตงโมเป็นพืชที่มีระบบรากลึก ควรขุดไถดินลึกประมาณ 22-30 ซม. ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก ในอัตรา 2-3 ตัน/ไร่ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและทำสภาพของดินให้เหมาะสมคือ ให้ดินโปร่ง หากดินเป็นกรด ควรใส่ปูนขาวปรับสภาพของดินด้วย

การปลูก ระยะปลูกของแตงโมนั้นขึ้นอยู่กับแปลงปลูกหากแปลงปลูกเป็นพื้นที่ใหญ่ เช่น การปลูกในท้องที่ไร่แถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะใช้ระยะ 180/180 ซม. หากแปลงปลูกเป็นการยกร่องขนาดกว้าง 4-5 เมตร จะปลูกแตง 2 แถว ในร่อง ใช้ระยะปลูก 60-90/200-300 ซม. หยอดเมล็ดลงในหลุม โดยใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม หยอดเมล็ดหลุมละ 3-4 เมล็ด เมื่อแตงโมงอกและมีใบจริง 2-3 ใบ ถอนแยกให้เหลือหลุมละ 2 ต้น โดยคัดเลือกเอาต้นที่แข็งแรงเอาไว้ จำนวนเมล็ดพันธุ์ที่ใช้หยอดปลูกในแปลงปลูกพื้นที่ 1 ไร่ จะใช้ประมาณ 250-500 กรัม สำหรับพันธุ์หนักหรือพันธุ์ Charleston Grey ถ้าเป็นพันธุ์เบาหรือพันธุ์ Sugar baby ซึ่งมีเมล็ดขนาดเล็กกว่า จะใช้เมล็ดประมาณ 40-50 กรัมเท่านั้น ก่อนปลูกควรบีบเมล็ดแตงให้แตกอ่อน จึงจะงอกได้เร็วขึ้น

การปฏิบัติดูแลรักษา

การให้ปุ๋ย ปุ๋ยผสมควรใช้ N:P:K ในอัตราส่วน 1:1:2 สูตรปุ๋ยที่ใช้คือ 10-10-20 หรือ 13-13-21 ในอัตรา 100-150 กก./ไร่ นอกนี้ควรใช้ปุ๋ยในโตรเจน เป็นยูเรีย และแอมโมเนียมซัลเฟต ใส่ในอัตรา 20 กก./ไร่ โดยแบ่งใส่เป็น 2 ครั้ง คือ เมื่อแตงมีใบ 5 ใบใส่ 1/3 ของปุ๋ยในโตรเจน และอีก 2/3 ใส่เมื่อเถาแตงยาว 30 ซม. สำหรับปุ๋ยผสมแบ่งครึ่งหนึ่งใส่เป็นปุ๋ยรองพื้น และอีกครึ่งหนึ่งใส่เมื่อเถาแตงยาว 90 ซม.

การให้น้ำ แม้ว่าแตงโมจะเป็นพืชที่ทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ โดยเฉพาะความแห้งแล้ง แต่การที่แตงโมขาดน้ำ แม้ว่าแตงโมจะไม่ตาย แต่ก็จะทำให้ชะงักการเจริญเติบโต

อย่างไรก็ดี แดงโมจะหลุดโรธรมถ้ำน้ำขัง และความชื้นมากเกินไป โดยเฉพาะในตอนทีผลแดงกำลังเจริญเติบโตจะทำให้ขาดน้ำไม่ได้เลย การให้น้ำแดงควรรีให้ทั่วทั้งแปลง เพราะเถาแดงเลื้อยไปถึงไหน รากแดงก็จะไปถึงนั้น

การคลุมดิน เมื่อเถาแดงเจริญได้มีหน่อควรคลุมดินด้วยฟางเพื่อจุดประสงค์หลายประการ คือ

1. รักษาความชุ่มชื้นในดิน เพื่อแดงจะได้ไม่ชะงักการเจริญเติบโต เพราะสามารถดูดน้ำและแร่ธาตุได้ตลอดเวลา
2. ป้องกันผิวดินอัด จะทำให้ค้ำล่างขาดออกซิเจน ทำให้รากแดงไม่เจริญเติบโต
3. ป้องกันไม่ให้ดินร้อนจัดเกินไป อุณหภูมิของดินไม่ควรเกิน 35° ซ
4. ป้องกันวัชพืช เมื่อหน้าดินถูกปกคลุม จะทำให้วัชพืชขึ้นได้ยาก เพราะขาดแสง หากวัชพืชขึ้นมาบังใบแดงไป แดงโมจะปรุงอาหารได้น้อย ทำให้อ่อนแอ และแดงโมตายได้

การจัดเถาแดงโม เมื่อแดงโมมีขนาดเถายาวประมาณ 1-2 ฟุต ควรจับเถาแดงให้เลื้อยไปทางเดียวกัน เพราะหากไปจัดเถาแดงให้อยู่ในทิศทางเดียวกันแล้ว ตามธรรมชาติเถาแดงจะกระจายและพาดพันกันไปมา ทำให้บังแสงและอับทึบหนาแน่น ซึ่งโรคระบาดและผลผลิตจะน้อยลง นอกจากจะจัดเถาแดงให้เลื้อยไปในทิศทางเดียวกันแล้ว ควรตัดเถาแดงที่อ่อนและทิ้งไป โดยทั่วไปมักนิยมเลียงไว้ 4 เถา ต่อต้น และต้องคอยริดกิ่งแขนงที่ออกจากเถานั้นด้วยการจัดเถานั้นไม่ควรหาคอนเข้า เพราะกิ่งจะอบน้ำเปราะและหักง่าย

การคอกดอก เนื่องจากแดงโมมีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่แยกกัน ดังนั้น การผสมจึงเป็นแบบผสมข้าม โดยใช้แมลงเป็นส่วนใหญ่ หากใช้ยาฆ่าแมลงมากเกินไป อาจไม่มีแมลงช่วยในการผสมละอองเกสร ดังนั้น จึงต้องใช้คนช่วยผสมแทน การผสมควรทำในเวลา 6.00 น. ถึง 10.00 น. หลังจาก 10.00 น. ไปแล้ว ดอกตัวเมียจะหุบไม่ยอมรับเกสรตัวผู้ วิธีการทำได้โดยเด็ดดอกตัวผู้ที่บ้าน ซึ่งจะเห็นละอองเกสรเป็นผงสีเหลืองฟุ้ง นำไปแตะกับยอดเกสรของดอกตัวเมียซึ่งกำลังมีน้ำเยิ้ม วิธีสังเกตดอกตัวเมียคือ ดอกที่มีลักษณะที่มีรังไข่คล้าย ๆ ผลแดงเล็ก ๆ อยู่ใต้ดอก ส่วนดอกตัวผู้จะเป็นดอกที่ข้างล่างสืบ ๆ ธรรมดา

การปลิดผลทิ้ง แดงโมจะมีการติดผลที่เถาหลักที่ข้อที่ 5 และที่ 7 ซึ่งผลแรก ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีขนาดเล็ก และคุณภาพต่ำ ควรปลิดผลทิ้งตั้งแต่ผลยังเล็ก ๆ และควรปลิดผลที่บิดเบี้ยวทิ้งด้วย เพราะถ้าทิ้งไว้จะทำให้เถาแดงโมเลี้ยงช้า ควรเอาผลตั้งแต่ข้อที่ 9 ไปไว้ โดยเอาไว้เถาละต้น ขนาดของผลแดงที่ปลิดทิ้งได้ต้องกะประมาณลูกปิงปอง แต่อย่าให้โตเกินลูกเทนนิส วิธีสังเกตว่าจะเอาแดงลูกใดไว้ให้พิจารณาอุ้งของผล โดยให้เก็บผลแดงที่มีอุ้งของผลใหญ่ไว้ เพราะจะได้แดงขนาดใหญ่ด้วย เพราะโดยทั่วไป หากอุ้งของผลเล็กจะให้แดงขนาดเล็กด้วย ดังนั้น แดงแต่ละต้นจะเก็บไว้ 4 ผล

การปฏิบัติดูแลขณะผลแดงกำลังเจริญเติบโต ผลแดงที่สมบูรณ์จะเจริญแต่ละวันอย่างรวดเร็ว เมื่อผลแดงมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ควรเอาฟางรองใต้ผลให้หนาพอควร เพื่อให้ผลสัมผัสผิวดินโดยตรง หรืออาจใช้กระบอกลูไมไผ่ผ่าซีก ตัดเป็นท่อน ๆ รองผล โดยให้ระบายอากาศได้ นอกจากนี้ ควรกลับผลแดงด้านที่ไม่โดนแสงแดดให้ขึ้นมาถูกแสงในเวลาช่วง 10 วัน ก่อนการเก็บเกี่ยว จะทำให้แดงมีความหวานดีขึ้นและมีสีสม่ำเสมอ

การเก็บเกี่ยว ความสำคัญในการเก็บเกี่ยวแดงคือ ช่วงเวลาที่จะเลือกเก็บตอนแดงสีแดงจัดและหวาน และมีเนื้อแน่น มีวิธีการคะเนการเก็บแดงในวิธีต่าง ๆ กัน

1. การนับวัน ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับพันธุ์แดง และยังขึ้นอยู่กับอุณหภูมิของบรรยากาศด้วย โดยทั่วไป แดงพันธุ์เบาคือ Sugar baby จะเก็บเกี่ยวได้หลังจากดอกบาน 35-42 วัน ส่วนพันธุ์หนักคือ Charleston Grey จำนวนวันที่จะเก็บได้ประมาณ 42-45 วัน หลังจากดอกบานหรือวันผสมเกสร

2. การฟังเสียง ได้จากการตี หรือตบผลดู เสียงที่ฟังดูแล้วกังวานใส จะเป็นแดงที่ยังอ่อนอยู่ ส่วนเสียงที่ฟังดูแล้วทึบ เหมือนมีลมอยู่ข้างใน แสดงว่าแดงนั้นแก่เกินไป แม้ว่าพวกนี้จะมีความหวานจัด แต่ลักษณะของเนื้อจะเหนียวและไม่กรอบ ซึ่งเราเรียกว่า "ไส้ลัม" ขายสู่ตลาดไม่ได้ ดังนั้น เมื่อตีดูแล้วเสียงที่ฟังดูเป็นเสียงกึ่งกังวานกึ่งทึบถือว่าเป็นผลแดงที่พอดีสำหรับการเก็บเกี่ยว วิธีการฟังเสียงจากการตีนี้ ใช้ไม่ได้กับแดงโมที่เถาตาย

3. มือเกาะ (tendrill) ที่อยู่ใกล้กับขั้วของผลมากที่สุด เปลี่ยนเป็นสีเหลืองและแห้ง ผลเบาขึ้นนิดหน่อย ขั้วของผลเริ่มเหี่ยวยุบลง ผิวของผลแตงกร้าน ไม่สด

4. รอยดำที่ก้นของผลแตง ส่วนที่ติดดินจะมีสีเหลืองเข้ม ในระยะนี้ผลแตงจะแก่จัด แต่ถ้าเป็นสีขาวแสดงว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะเก็บ

พันธุ์แตง แตงที่ปลูกกันนั้นแบ่งออกเป็นพวกต่าง ๆ ดังนี้

1. **Sugar baby** เป็นพันธุ์เบา อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 68 วัน หลังจากงอก ผลกลมสีเขียวเข้ม เนื้อแดง รสหวาน เมล็ดเล็ก น้ำหนักผลเฉลี่ยประมาณ 4-6 กก. คุณภาพในการขนส่งและเก็บรักษาดีมาก นิยมปลูกมาก

2. **Charleston Grey** เป็นพันธุ์หนัก อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 85 วัน หลังจากงอก ผลมีลักษณะยาวรีสีเขียวฉ่ำ เนื้อสีชมพู รสหวาน เปลือกหนา คุณภาพในการขนส่งดี เมล็ดมีขนาดใหญ่

3. **Yellow baby hybrid** อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 70-75 วัน หลังจากงอก ผลกลม สีเขียวอ่อน ลายเขียวเข้มสลับ เนื้อสีเหลือง ผิวบางแต่เหนียว

4. **พันธุ์ไม่มีเมล็ด คือ Fengshan No. 1 Hybrid** ผลกลม ผิวสีเขียว มีลายสีเขียวเข้มพาด ผลหนักประมาณ 7 กก. เนื้อสีแดง หวานและแน่น มีคุณสมบัติในการเก็บรักษาดี เป็นพันธุ์ที่ดีของไต้หวันที่ย้ายส่งตลาดฮ่องกง

5. **พันธุ์ไม่มีเมล็ด คือ Farmer Wonderful Hybrid** มีเกาส์ ให้ผลผลิตสูง ผลลักษณะกลม น้ำหนักประมาณ 9 กก. ผิวมีสีเขียว และมีลายเขียวเข้ม เนื้อสีแดง หวานกรอบ มีเมล็ดอ่อนลิบ ๆ บางสีขาว ในการปลูกพันธุ์ไม่มีเมล็ดนี้ ต้องปลูกพันธุ์ธรรมดาสลบคู่กันไป ด้วย เพื่อช่วยในการติดผล

6. **พันธุ์ที่ปลูกเพื่อผลิตเมล็ด คือ Red Coat Hybrid** ผลกลม เนื้อขาวหมด เมล็ดสีแดง

รูปที่ 38 แสดงพันธุ์ต่าง ๆ ของแตงโม

7. Wanli F2 Hybrid ผลกลม เนื้อขาวหมด เมล็ดสีดำ ผลหนัก 3 กก. ให้เมล็ดประมาณ 400 เมล็ดต่อผล

ในจังหวัดสระบุรี กสิกรปลูกพันธุ์ที่ผลิตเมล็ดแตงโม พันธุ์นี้มีผลสีเขียวอ่อน ผลเล็ก และมีเมล็ดมาก และกสิกรเก็บเมล็ดพันธุ์เอง

ส่วนแตงเนื้อพันธุ์พื้นเมือง เป็นพันธุ์ที่ชาวสวนปลูกในฤดูนอกการทำนา ชาวสวนเก็บเมล็ดพันธุ์เอง มีการกลายพันธุ์ไปเรื่อย ๆ เพราะแตงเป็นพืชผสมข้าม จึงทำให้พันธุ์พื้นเมืองนี้ มีทั้งผลกลมรี ผลกลมยาว เปลือกผลสีเขียวอ่อนจนถึงสีเขียวแก่ เมล็ดขนาดใหญ่ ไม่ค่อยหวาน ไล่ล้มง่าย มักทนต่อความแห้งแล้ง พันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้ ได้แก่ พันธุ์บางเบ็ด พันธุ์บางช้าง

โรคและแมลงศัตรูแตงโม

1. โรคเหาเหี่ยว เกิดจากเชื้อรา อาการใบจะซีด ใบและเถาจะเหี่ยวตรงบริเวณโคนเถาที่ใกล้กับผิวดิน มักจะแตกตามยาว และมีน้ำเมือกขี้ออกมา ข้างในจะเป็นสีน้ำตาล วิธีการป้องกันคือปลูกพืชหมุนเวียน เชื้อรามักติดมากับเมล็ดพันธุ์ ก่อนปลูกควรจุ่มเมล็ดพันธุ์ไว้ในน้ำยา Formalin ในความเข้มข้น 1 : 150 เป็นเวลานาน 1 ชม. แล้วล้างด้วยน้ำสะอาดก่อนนำ

ไปปลูก หรืออาจใส่ปูนขาวลงในดิน ในอัตรา 500 กก./ไร่ หรือใช้ Dithane ในความเข้มข้น 1.5 ฉีดพ่นที่ต้นพืช หรือก่อนปลูกใช้ยากันราเทอราคลอ ผสมน้ำในอัตรา 60 ซีซี/20 ลิตรของน้ำรดลงในหลุมแต่งก่อนหยอดเมล็ด 2 วัน

2. โรคเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย อาการที่พบปรากฏว่า ใบใบเถาจะเหี่ยวลงที่ละใบ โดยจะเหี่ยวจากปลายเถามาทางโคนเถา เมื่อเหี่ยวมาถึงโคนก็จะเหี่ยวตลอดต้น ลักษณะสีของใบยังเขียวอยู่ และจากนั้นเถาแต่งทั้งหมดจะตายไป เมื่อผ่าดูตามเถา จะเห็นว่ากลางลำต้นมีน้ำลักษณะเน่า เชื้อแบคทีเรียมักเข้าไปในเถาแต่งทางแผลที่ถูกแมลงกัดกิน จะป้องกันรักษาโดยฉีดยาฆ่าแมลงหรือใช้ยา Agrimycin Teramycin และ Streptomycin สลับกันครั้ง

3. โรคราน้ำค้าง เกิดจากเชื้อรา อาการของโรคคือ เกิดจุดสีเหลืองบนหลังใบ และขยายตัวใหญ่ขึ้น และจุดเพิ่มมากขึ้น มักระบาดในช่วงอากาศอบอุ่นและชุ่มชื้น ระบาดไปยังเถาที่ยังไม่เป็นใบเรื่อย ๆ ต่อมาใบจะแห้ง เถามจะติดผลน้อย ผลที่ได้มีคุณภาพเลว เชื้อแพร่กระจายโดยลมและแมลง วิธีป้องกัน กำจัดโดยใช้ยากันรา Captan, Zineb, Maneb อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้ยา 1 กรัม ผสมน้ำ 400 ซีซี หรือใช้ยา 20 กรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นสลับกันครั้ง

แมลงที่รบกวนแต่ง มีดังต่อไปนี้

1. เพลี้ยไฟ (Thrips) จะดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ที่ใต้ใบอ่อนของแต่งโม ทำให้ใบแต่งหงิกงอไม่แผ่ขยาย ยอดชูตั้งขึ้น เรียกว่าโรคยอดตั้งหรือโรคโด้โด้ง มักระบาดตอนร้อน อากาศแห้ง ลมแรง ลมจะพาเพลี้ยไฟระบาดไปได้รวดเร็ว การป้องกันโดยใช้ยา Lanate, Dumethcate

2. เพลี้ยอ่อน (Aphids) จะเข้าทำลายดูดน้ำเลี้ยงที่ใบของแต่งเช่นกัน ป้องกันโดยใช้ยาเช่นเดียวกับเพลี้ยไฟ

3. เต่าแดง เป็นแมลงปีกแข็ง กัดกินใบแต่งขณะที่แต่งยังอ่อนอยู่ ลักษณะตัวยาวประมาณ 1 ซม. ปีกสีเหลืองส้ม กัดใบแต่งขาด เป็นพาหะนำโรคแบคทีเรียมาให้ ทำให้แต่งเป็นโรคเหี่ยว ใช้ยา sevin 85% ในอัตรา 15-30 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดแต่งทั้งต้น ฉีดทั้งด้านบนและด้านล่างของใบสลับกันครั้ง

แหล่งผลิตแตงโม แตงโมปลูกมากที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูก 99,760 ไร่ ในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และยโสธร รองลงมาคือภาคใต้มีพื้นที่ปลูก 84,580 ไร่ ในจังหวัด นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และชุมพร ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูก 38,282 ไร่ ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และสุโขทัย

ผลผลิตโดยเฉลี่ย 2.4 ตัน/ไร่

4.3 แตงเทศ (Muskmelon)

Cucumis melo

แตงเทศ จัดเป็นผักที่ใช้ผลรับประทานเป็นผลไม้เช่นเดียวกับแตงโม เนื้อที่รับประทานได้มีรสหวาน และมีน้ำเป็นส่วนใหญ่ นอกจากเนื้อจะนิ่มฉ่ำแล้ว ยังมีรสหวาน แตงเทศนี้ปลูกกันแพร่หลายทั้งในแถบเอเชียและอเมริกา ในบางครั้งแตงเทศถูกเรียกว่า Cantaloupe ซึ่งความจริงแล้ว แตงเทศมีหลายชนิดและแตง Cantaloupe ก็เป็นเพียงแตงเทศชนิดหนึ่งเท่านั้นเอง ซึ่งแตง Cantaloupe นี้ความจริงไม่นิยมปลูกกันกว้างขวาง เพียงแต่มีผู้นำไปปลูกในอิตาลี ผิวของแตง Cantaloupe นั้นจะแข็งมาก ผิวหยาบ มีร่องลึก ส่วนแตงเทศที่นิยมปลูกกันโดยทั่วไปเป็นการค้า นั้น มีลักษณะเปลือกนิ่ม ผิวมีลายคล้ายร่างแหปกคลุมทั่วไป ส่วนใหญ่แตงเทศที่ปลูกรับประทานสดมีดังนี้

1. *Cucumis melo* var. *cantaloupensis*
2. *Cucumis melo* var. *reticulatus*
3. *Cucumis melo* var. *inodorous*

แตงเทศเป็นพืชล้มลุก ลำต้นเลื้อยเป็นเถา มีมือยึดเกาะ ผู้ปลูกมักนิยมให้เถาเลื้อยไปตามผิวดิน ในบางครั้งอาจทำค้างให้เลื้อยขึ้น แต่เมื่อมีผลต้องคอยระวังผูกเชือกยึดผลไว้ เนื่องจากผลมีน้ำหนักมาก แตงเทศเหมือนกับพืชในตระกูลแตงทั่วไป คือ มีดอกตัวผู้ดอกตัวเมียแยกกัน แต่อยู่ในต้นเดียวกัน การผสมละอองเกสรต้องอาศัยแมลง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโต แตงเทศเจริญเติบโตได้ดีในเขตที่มีอากาศแห้ง แสงแดดจัด อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตประมาณ 18.5–24° ซ

แต่จะงอกได้ดีในอุณหภูมิสูงกว่านี้เล็กน้อย ในระยะที่ผลแก่หากมีฝนตก รสชาติของเนื้อแดงจะจัดมาก แดงเทศขึ้นได้ดีในดินแทบทุกชนิด ยกเว้นดินเหนียวจัดและดินที่เป็นกรดจัด ชอบดินร่วนทราย มีการระบายน้ำดี ธาตุอาหารในดินต้องเพียงพอ หากดินค่อนข้างเป็นดินเหนียว ต้องเติมอินทรีย์วัตถุให้มาก ความชื้นในดินต้องมีเพียงพอ ตลอดฤดูปลูก หากดินแห้งและขาดน้ำบ่อย จะทำให้เถาเล็ก การเจริญเติบโตจะลดลง ผลจะมีขนาดเล็กด้วย มักให้ผลดีเมื่อปลูกในเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์

การเตรียมดินและการปลูก โดยทั่วไปจะปลูกแดงเทศโดยหยอดเมล็ดลงในหลุมโดยตรง แปลงปลูกควรขุดไถลึกประมาณ 20-25 ซม. และควรรีไต่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวเต็มที่แล้ว เพื่อทำให้ดินร่วนซุยและอุ้มน้ำได้ดีด้วย ถ้าเป็นพื้นที่สูงจากระดับน้ำ เตรียมเป็นแปลงขนาดใหญ่และขุดหลุมปลูก หากเป็นพื้นที่ที่มีระดับต่ำ ควรยกร่องและปลูกบนร่องเพื่อให้มีการระบายน้ำสะดวก หากเป็นพื้นที่ที่เคยปลูกพืชหลายครั้งติดต่อกัน และใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ในการปลูกพืชทุกครั้ง ควรรีไต่ปูนขาวเพื่อแก้ความเป็นกรดของดินด้วย

การปลูกจะหยอดเมล็ดลงในหลุมตามระยะปลูก คือถ้าปลูกในแปลงขนาดใหญ่ ควรใช้ระยะ 60×80 ซม. ซึ่งเป็นระยะที่เหมาะสมสำหรับการปลูก แล้วปล่อยให้แดงเลื้อยไปตามดิน หากจะให้แดงเลื้อยขึ้นค้าง ควรใช้ระยะปลูกประมาณ 60×90-120 ซม. จำนวนเมล็ดที่ใช้ปลูกในแปลงปลูกขนาดพื้นที่ 1 ไร่ ประมาณ 40-60 กรัม ควรกลบเมล็ดด้วยปุ๋ยคอกหนา 1-2 นิ้ว และรดน้ำให้ชุ่ม เมล็ดที่ปลูกหยอดหลุมละ 3-5 เมล็ด ควรคลุมด้วยฟางแห้งหลังจากหยอดเมล็ดแล้ว ต่อมาเมล็ดจะงอกเมื่อมีใบจริงประมาณ 2 ใบ ถอนต้นกล้าที่อ่อนแอทิ้งเสีย ให้เหลือหลุมละ 1 ต้น

การปฏิบัติดูแลรักษา

การให้น้ำ วิธีการให้น้ำที่เหมาะสม ควรให้น้ำระบบ Furrow system เพราะใบและลำต้นจะได้ไม่เปียกน้ำ เป็นการป้องกันการเกิดโรคเน่าทางใบและลำต้น ควรให้น้ำสม่ำเสมอตลอดฤดูปลูก แต่อย่าให้น้ำขังและแฉะในแปลงปลูก

การคลุมดิน หากจะปลูกให้แดงเทศมีเถาเลื้อยไปตามดินแล้ว เมื่อแดงเทศเริ่มมีเถาเลื้อย ควรคลุมแปลงด้วยฟางแห้งที่สะอาดหนาพอประมาณ คือราว 7-10 ซม. ทั้งพื้นแปลง

เพื่อป้องกันมิให้เถาแดงสัมผัสผิวดิน และเมื่อแดงออกผล ผลแดงจะได้สะอาด เชื้อโรคไม่สามารถจะเข้าทำลายได้ง่าย นอกจากนี้ การคลุมดินยังช่วยลดอุณหภูมิของดิน ทำให้การเจริญของเถาแดงเทศดีขึ้น และยังเป็นการป้องกันมิให้วัชพืชขึ้นบนแปลงอีกด้วย ควรตัดแต่งเถาแดงให้เหลือเพียง 2 เถาคู่ต้น และจัดเถาให้เป็นระเบียบ เพราะถ้าปล่อยตามธรรมชาติแล้ว เถาแดงจะแตกยอดมากและเลื้อยทับไปทับมา ทำให้อับทึบ ไม่โปร่งเป็นโรคเน่าได้ง่าย

หากปลูกแดงแบบให้เลื้อยขึ้นค้าง ควรปักไม้ค้ำให้เถาแดงเมื่อเริ่มเลื้อย การปักไม้ค้ำควรปักทุกหลุม แล้วเอนปลายเข้าหากัน ผูกเป็นกระโจม และเอาไม้พาดขวาง 3-4 ช่วง ในการปลูกแบบขึ้นค้ำนี้ ควรตัดแต่งเถาแดงให้เหลือต้นละเพียงเถาเดียว และเมื่อแดงติดผลต้องใช้ตระกร้าแขวนผู้รับผลแดงไว้เพื่อช่วยแบ่งน้ำหนักจากเถาแดง การปลูกแดงแบบปักค้ำนี้ทำให้สะดวกในการดูแลป้องกันกำจัดได้โรคและแมลงผลแดงไม่เสียหาย

ในบางครั้งเมื่อแดงเทศมีใบจริงประมาณ 2 ใบ ชาวสวนนิยมเด็ดยอด ทำให้แดงเทศนั้นแตกแขนงจะทำให้เก็บผลได้เร็วขึ้น

การให้ปุ๋ย เนื่องจากเราบริโภคน้ำคั้น ดังนั้น ปุ๋ยที่ให้ควรมีสัดส่วนของไนโตรเจน : ฟอสฟอรัส : โพแทสเซียม = 1 : 1 : 1.5-2 สูตรปุ๋ยที่ใช้ คือ 13 : 13 : 21 ในอัตรา 50-100 กก./ไร่ แล้วแต่ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ครึ่งหนึ่งของปริมาณปุ๋ยทั้งหมดควรใส่เป็นปุ๋ยรองพื้น และที่เหลืออีกครึ่งหนึ่ง ควรแบ่งใส่ 2 ครั้ง เมื่อแดงอายุได้ 10-15 วัน และแดงเริ่มติดผลแรกแล้วตามลำดับ โดยใส่แบบโรยข้างแล้วพรวนดินกลบ

พบว่าแดงจะมีผลผลิตสูง เมื่อใส่ปุ๋ยคอกแบบรองกันหลุม ดีกว่าจะหว่านทั่วไปทั้งแปลง

การเลี้ยงผลแดงไว้ ผลแดงที่เกิดขึ้นในช่วงข้อแรก ๆ จนถึงข้อที่ 10 จะมีขนาดเล็ก และมีคุณภาพไม่ดี และถ้าเลี้ยงผลแดงเหล่านี้ไว้ จะทำให้การเจริญเติบโตของเถาไม่ดี ดังนั้นจึงนิยมเอาผลที่เกิดตั้งแต่ข้อที่ 11 เป็นต้นไปไว้กับต้น ส่วนผลที่เกิดจากข้อแรกถึงข้อที่ 10 ควรเด็ดออกตัวเมียทิ้งไป การเก็บผลไว้ ควรเก็บเถาละ 2 ผล ดังนั้น จะได้ต้นละ 4 ผล สำหรับการปลูกแดงเลื้อยไปตามดิน และสำหรับการปลูกแดงขึ้นค้ำนั้น เนื่องจากเลี้ยงไว้ 1 เถาคู่ต้น ดังนั้น จะได้ผลแดง 2 ผลคู่ต้น หากจะให้ผลมีคุณภาพดีเยี่ยม ควรท่อนผลด้วยกระดาษ เพื่อไม่ให้แมลงเข้าทำลายผลได้

รูปที่ 39 ผลของแตงเทศที่ปลูกโดยไม่ขึ้นค้าง

รูปที่ 40 ผลของแตงเทศที่ปลูกโดยปักค้าง

การเก็บเกี่ยว จะสังเกตว่าแดงเทศนั้นแก่ได้ เมื่อปรากฏร่องแหอยู่รอบ ๆ ผิวของผล และเป็นรอยนูนเห็นชัดเจน และรอยนูนนี้จะแข็ง เปลือกจะนุ่ม เมื่อผลเริ่มสุกตัวของผลจะแตกและสามารถปลิดผลออกได้ง่าย ระยะนี้เรียกว่า Full slip แดงที่เก็บส่งตลาดสดเลยมักเก็บในระยะนี้ส่วนแดงที่เก็บแล้วต้องขนส่งไปไกลต้องเก็บในระยะ Half slip และหากเก็บผลแดงโดยให้มีส่วนของเกาแดงติดมาด้วย 1 ฟุต และผลแดงจะค่อย ๆ สุกขณะติดอยู่บนเถา นี้จะทำให้แดงหวานและมีคุณภาพดีเหมือนเมื่อแดงสุกอยู่บนต้น อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 80-130 วัน หลังจากหยอดเมล็ด

เมื่อสุกปริมาณน้ำตาลจะเพิ่มขึ้น ปริมาณแป้งจะลดลง แดงเทศที่มีคุณภาพดี ต้องมีเนื้อหนา มีสีส้มสด เนื้อเรียบละเอียด ไม่มีเปลือกสี มีความนุ่มปานกลาง มีกลิ่นหอม รสหวาน ไม่มีเสี้ยน คุณภาพเหล่านี้นอกจากขึ้นกับพันธุ์แดงเทศแล้ว ยังขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อีก คือ

1. มีใบสมบูรณ์
2. ผลแดงแก่เต็มที่
3. ได้รับแสงแดดและอากาศอบอุ่น

การเก็บรักษาผลแดงเทศ ผลของแดงเทศ ควรเก็บไว้ในห้องที่มีอุณหภูมิ 32-34° F มีความชื้นสัมพัทธ์ 75-85% จะเก็บไว้ได้นาน 1-3 สัปดาห์ รสชาติจะดี แดงเทศที่ได้รับความร้อนสูงจะสุกเร็ว

พันธุ์แดงเทศ

ส่วนใหญ่พันธุ์แดงเทศที่ดี เป็นพันธุ์ลูกผสม สิ่งเมล็ดพันธุ์มาจากต่างประเทศ ราคาเมล็ดพันธุ์คงที่ทราบว่าจะแพง ดังนั้น เพื่อเป็นการประหยัดเมล็ดพันธุ์ จึงมักใช้เพาะเมล็ดในถุงพลาสติก หรือในลังไม้ เมื่อต้นกล้าออกมีใบจริงประมาณ 3 ใบ หรือมีอายุประมาณ 25-30 วัน จึงย้ายต้นกล้านั้นปลูกลงในหลุมที่เตรียมไว้ในแปลงปลูกต่อไป ต้นกล้าขณะย้ายต้องให้มีดินติดรากเสมอ มิฉะนั้น จะชะงักการเจริญเติบโตหลังจากนำไปปลูกในแปลง

พันธุ์ที่นิยมปลูกกันได้แก่

1. Dixie Jumbo Hybrid เป็นพันธุ์ที่มีผลหนักประมาณ 1.8-2 กก. ผลมีร่องแห ผลมีสีส้ม เมื่อสุก เนื้อสีเหลืองส้ม